

Pinsiön kirkon vaiheet

Taustaa Pinsiön kirkon vaiheiden keräämiselle

Pinsiön kirkon käyttöön siunaamisesta tuli 10.12.2020 kuluneeksi 70 vuotta. Suunnitellut juhlallisuudet jouduttiin korona-ajan vuoksi siirtämään turvalliseen ajankohtaan.

Kirkon rakentamishanke kuvaa osaltaan yhteisten ponnistusten ja talkoohengen vaikutusta kylän kehittymiseen, mikä on nähtävissä edelleen monessa yhteydessä. Kyläläiset toimivat yhä aktiivisesti monessa seurassa, Pinsiön maa- ja kotitalousseurassa (ent. maamiesseura), Pinsiö-Seurassa ja metsästysseurassa. Paljon saadaan edelleen aikaiseksi, viimeisimpänä Pinsiö-Seuran kyläläisille yhteisen kesämökin hankkiminen ja kunnostaminen sekä uuden saunan rakentaminen.

Kirkon rakentaminen on osoittanut niukkoina aikoina uskomatonta pitkäjänteisyyttä ja uhrautumista, mistä me myöhemmät sukupolvet saamme olla kiitollisia. Toisilla on pitkäaikaiset sukujuuret Pinsiössä, toiset ovat vasta myöhemmin polkunsaa tänne löytäneet. Yhtäkaikki kirkko tuntuu omalta, läheiseltä, rakkaalta.

Olen tietojani kerätessäni kokenut hienoja elämyksiä kirkon vaiheiden myötä. Sinänsä tehtävä on ollut helppo, asioita on kattavasti kirjattu sekä Pinsiön Joulu -lehtiin että Kolmen pitäjän Pinsiö -kirjaan. Suuren osan näistä kirjoituksista olen saanut digitaalisessa muodossa Virtasen Liisalta, joka on ollut mukana toimittamassa molempia teoksia. Juhani Kivisalo on kertonut jotain yksittäisiä asioita, joita ei kirjallisista lähteistä löydy. Lähinnä tehtäväkseni on jäänyt saattaa tapahtumat ajalliseen järjestykseen.

Iso kiitos Liisa Virtaselle, joka on kommentoinut ja täydentänyt tekstiä sekä korjannut kirjoitus- ja pilkkuvirheitä.

Pinsiössä 15.12.2020 Sirpa Lehtinen

Pinsiön kirkko

Pinsiön kylä sijaitsee kolmen kunnan, Nokian, Hämeenkyrön ja Ylöjärven alueella. Yhdentyvä rajapiste on 1500-luvulta asti tunnettu Pinsiön lähde. Varhaisemmalla ajalla Pinsiö on ollut lähinnä läpikulkupaikka, jonne vasta 1700-luvulta lähtien torpparilaitoksen myötä muodostui pysyvää asutusta. Pinsiö-nimen alkuperäksi arvellaan sanaa pinsu = huono, heikko, karu, mikä viittaa seudun suoalueiden eteläpuoliseen kovin kiviperäiseen maahan. (K.V. Kaukovalta – K. Jaakkola – Aug. Sorila: Pirkkalan historia 1934, Hämeen Kirjapaino Oy, Tampere)

Ennen 1930-lukua Pinsiötä sivusi vain ikivanha Vaasantie Tampereelta Pinsiönkangasta pitkin Ylä- Pinsiöön ja eteni sieltä kohti Sasia, Miharia ja edelleen Hämeenkyröön. Polut, metsätiet, järviä ylittävät polanne- ja talvitiet yhdistivät asukkaita oman pitäjän keskuksiin. Kun matkaa kuntien keskuksiin ja päätaloihin kertyi parhaimmillaan parisenkymmentäkin kilometriä ja alue oli joka suunnalta metsien ympäröimä, Pinsiöstä muodostui omanlaisensa suhteellisen tiiviisti toimiva kokonaisuus. Sukulaiset tarjosivat monenlaista apua toisilleen ja talkooapu oli yli sukulaisuuden tunnettu käsite. (KPP s. 14)

Pyhäkoulutoimintaa Pinsiössä on ollut 1800–1900-lukujen taitteesta saakka. Pyhäkoulua pidettiin vain kesäisin, vuorotellen eri taloissa. Se alkoi aina kello kolme jälkeen puolenpäivän, mihin mennessä oli jo ehditty palata kirkosta. Pyhäkouluun kokoontui lasten lisäksi myös aikuisia – näin tarjoutui tilaisuus tavata kyläläisiä! (KPP s. 298)

Lukukinkereitä on pidetty Pinsiön alueella ainakin 1800-luvun jälkipuoliskolta alkaen. Vanhan kirkollisverosysteemin mukaan näiden tilaisuuksien pitoon on ollut jonkinlainen verovelvoitus. Tammi- ja

helmikuu olivat yleensä lukusijojen pitoaika. Laajasta alueesta ja pitkistä matkoista johtuen kirkonmiehet yöpyivät myös lukusijataloissa. (KPP ss. 301-302)

Eri kuntien puolella asustavien kyläläisten kirkkomatka oman seurakunnan kirkkoon oli pisimmillään yli 25 kilometriä. Yläpinsiöläiset Pohjois-Pirkkalan / Nokian seurakuntaan kuuluvat kävivät mieluummin lähempänä olevassa Ylöjärven kirkossa. (Pinsiön Joulu 2001 s. 6)

Kun sivukyliltä oli pitkät matkat ja huonot kulkuyhteydet pääkirkkoihin, kansamme itsenäistyttyä myöskin uskonnollisen herännäisyyden myötä kansakuntamme alkoi rakentaa osittain talkootöinä rukoushuoneita maaseudulle. Niinpä Pinsiössäkin virisi ajatus oman rukoushuoneen aikaansaamiseksi. (Hillevi Antila Pinsiön kirkon 40-vuotisjuhlassa)

Suunnittelua ja varainkeruuta

Virtasella pidettiin kinkerit vuonna 1930. Siellä Kalle V. Virtanen ja Anton Antila tulivat esittämään Ida Järvenpäälle ajatusta rukoushuoneen rakentamisesta Pinsiöön.

Mirja Toivasjärvi s. Järvenpää muistelee:

"Pinsiön Joulun ensimmäisessä numerossa 1982 on kansikuvana Pinsiön kirkko. Siittä sain aiheen kirjoittaa oman muistikuvani mukaan sen syntyvaiheista.

Virtasella oli lukusijat joskus 1930-luvun jälkeen. Isäni oli juuri kuollut ja äite otti sisareni ja minun mukaansa kinkereille. Virtasen suuri pirtti oli aivan täynnä väkeä. Väliajalla tuli vanhempi Kalle Virtanen ja Antton Antila äiten puheille ja kysyivät, että mitäs mieltä sinä lita olet siitä rukoushuoneen rakentamisesta. Kyllä he varmaan tiesivät jo kysyessäänkin, että se hanke oli äiten mieleinen. Äite sanoi, että siihen hänkin antaa kaikki mitä häneltä liikenee. Rahallisesti se varmaan oli vähäistä, koska hän joutui palkkaväen turvin asumaan taloa ja muutenkin oli ne suuret pula-ajat. Mutta ompeluseuroja pidettiin ja siellä puikot keikkui, kun tehtiin myyjäisiin sukkaa ja tumpua. Muistan kerrankin äiten sanovan mummulleni, että tulkaa nyt taas kutoon kutimia sinne rukoushuoneen myyjäisiin. Totta kai mummu tuli ja silloin alkoi tulla joka kokosta sukkaa ja tumpua.

Minulle äite sanoi, että tee sinä nenäliinoja ja antoi ihan ohutta liinaa, ihan oikeeta nenäliinakangasta. Tein silloin jo mielelläni käsitöitä. Ja sekös vasta hauskaa oli, kun peukalon ja etusormen välissä pyöritin kapean sauman ja virkkausneulalla pieni rypyykerros, niin nenäliina oli valmis. Ne tekivät myyjäisissä hyvin kauppansa. Pitihän jokaisen taskussa "nestuuki" olla.

Näihin aikoihin oli parhaat kulkuyhteydet Ylöjärvelle ja Hämeenkyröön päin. Nokiaan oli juuri tietyöt käynnissä. Talviaikaan oli parempi kulkuyhteys, kun talvitie kulki järviä pitkin. Lukukinkereitä kuitenkin pidettiin joka talvi ja papisto kulki hevosella. Silloin kastettiin syntyneet lapset ja sairaskäyntejä tehtiin pyydettyäessä.

Pinsiöläiset olivat omavaraisia papinkin suhteen. Olihan meillä aivan oma "pappi" opettaja Kalle Alavalkama. Hän oli ompeluseuroissa puhumassa, samoin äitienpäivillä, kuusijuhlissa ja mihin vain pyydettiin.

Minulle on erikoisesti jäänyt mieleen eräs keväinen ompeluseuraehto. Aurinko heitti viimesäteitään tuolta Oksin takaa pirtin pohjoisesta ikkunasta viistoon. Opettaja tuli polkupyörällä taas ompeluseuraa juhlistamaan. Muistan vieläkin, kuinka hän aivan uhkui keväntulosta ja puhetta riitti pitkään. Välillä tuntui, että nyt hän lopettaa, mutta ei.

Puhuttavaa riitti. Meillä Liisan kanssa olisi ollut tarkeeta puhuttavaa keskenämme, mutta opettajan tuttu katse lopetti sipinät.

Olihan se kevään tulo suurta riemua jokaiselle. Oli taas takana pimeä vuodenaika. Savuttavat öljylamput ja lyhdyt saivat väistyä muutamaksi kuukaudeksi.

Mieleeni on jäänyt toinenkin tapaus. Kylän naiset olivat ahertaneet myyjäisiin. Pirtissä oli pitkä pöytä täynnä korkeita pinoja, siinä oli alusvaatteita niin miesten kun naistenkin. Oli esiliinaa, käsipyyhkeitä, pannulappuja ja paljon kutimia kaiken ikäisille. Nenäliinoja toistenkin tekemiä. (Minä tietysti seurasin, kenelle minun tekemät menee).

Väkeä oli taas sen kun sisälle mahtui. Oman kylän väen lisäksi Jokismaasta ja Myllykylästä. Hevosia oli pihanpiirissä vieri vieressä joka airan seipäässä kiinni. Rouskuttelivat siinä heiniään loimi selässä.

Keittiössä häräsi äiten apuna Heinon Hilja kahvin keitossa. Hilja oli iloluontoinen kylän hyvä hengetär. Aina siellä missä apua tarvittiin. Hiljan mies Jalmari oli sitten huutokaupassa vasaramiehenä. Lupsakka huumorimies kun oli, niin huutokauppakin sujui sen mukaisesti. Ei siinä turhia kursailtu, vaikka jossain kappaleessa hinta nousikin. Olihan kyseessä yhteinen tärkeä asia. Taas tuli sievoinen summa rahaa Osuuskassan rukoushuonerahastoon.

Tuli sitten aika, jolloin piti päättää mihin rukoushuone rakennetaan. Tarjolla oli useitakin ilmaisia tontteja. Tämä katsottiin parhaaksi. Tontille keräännyttiin kesäisin hartaustilaisuuksiin. Hengelliset laulut kuuluivat kauaksi. Silloinkin oli Pinsiössä hyviä mieslaulajia. Lähinnä Metsäsen ja Oksin veljeksiltähän se kävi.

Siinä se nyt seisoo vankasti kalliopohjallaan meidän kaikkien pinsiöläisten oma pyhäkkö. Sen ovat vanhempamme ja isovanhempamme aikaan saaneet peräänantamattomalla työllään ja rakkaudellaan. Paljon ankeemmissa olosuhteissa, mitä meillä nyt on. Emme suinkaan halua sitä pitää tyhjänä ja tarpeettomana, vaan mennään sinne ja koetaan todeksi, hiljentyen ja vastaanottaen: Minun rauhani sen minä annan Teille.

Siinä on sitä perusvoimaa ja turvallisuutta, jota jokainen kaipaamme.

Taas on vuosi vierähtänyt ja joulou saapumassa. Toivotan kaikille hyvää muistorikasta joulua sekä rauhaa vuodelle 1984. (PJ 1983)”

Ensimmäinen varainkeruuseura pidettiin 9.11.1930. Sen johtajana toimi Ida Järvenpää. Varsinaisen Pinsiön rukoushuoneyhdistyksen perustava kokous pidettiin 25.3.1931, jossa hyväksyttiin säännöt. Yhdistysrekisteriin se merkittiin 16.4.1932. Yhdistyksen ensimmäisen johtokunnan puheenjohtajana oli Pohjois-Pirkkalan kirkkoherra A. Wallenius, varapuheenjohtajana Anton Antila, rahastonhoitajana K.V. Virtanen ja johtokunnan jäsenenä K.E. Alanen, Fanni Oksi, Frans Kulmala ja Tyyne Lepola sekä varajäseninä Einar Huiku, Aili Alanen ja Saima Lepola.

Jäsenet valittiin tasapuolisesti silloisista Pohjois-Pirkkalan, Hämeenkyrön ja Ylöjärven seurakunnista. (KPP s. 305)

Rukoushuoneyhdistyksen vuosikokouksessa 4.2.1934 Järvenpäässä oli toistasataa osanottajaa. (Hillevi Antila Pinsiön kirkko 40 v)

Tontin hankinta ja rakennustyön toteuttaminen

Rukoushuoneelle oli tarjolla useita ilmaisia tontteja. Näistä tuli valituksi Hovi-nimisestä (Metsänen) tilasta Pohjois-Pirkkalan Kankaantaan kylästä ja Antinmaa-nimisestä tilasta Hämeenkyrön Sarkkilan kylästä tontti, jota alettiin talkoilla perata ja raivata. Kaupparakirja tontista tehtiin 10 markan nimellisellä hinnalla 27.11.1934. (KPP s. 305, PJ 2001 s. 11)

Helena Meskanen s. Metsänen: Muistoja Pinsiön kirkon alkutaipaleelta

”Varhaisimmat muistoni Pinsiön rukoushuoneesta liittyvät rukoushuoneen paikan valintaan 1930-luvun alkupuolella. Aikuiset keskustelivat, onko parempi rakentaa hiekkamaalle vai kalliolle ja mikä olisi sopivin paikka Pinsiössä, jotta rukoushuone palvelisi parhaiten koko ympäristöä. Vaikka pula-aika oli vielä lähellä, rukoushuoneen rakentamiseen oli intoa koko kylällä. Lopulliseksi paikaksi valittiin kotini Metsäsen hakamaalta kallioinen tontti, joka rajoittui Nokian (silloisen Pohjois-Pirkkalan) ja Hämeenkyrön rajaan, mutta oli kuitenkin Nokian puolella. Vuonna 1934 (27.11.) vanhempani Aino ja Erkki Metsänen myivät 10 markan nimellisellä kauppahinnalla tonttimaan Pinsiön Rukoushuoneyhdistykselle rukoushuoneen rakentamista varten.

Sen jälkeisistä lapsuuden ajan tapahtumista ovat jääneet mieleeni retket, joita mummuni Hanna Metsäsen kanssa teimme rukoushuoneen tontille ja siellä sitten (kaksi huonoäänistä) lauloimme Siionin virsiä. Myöhemmin, kun rukoushuonetta rakennettiin, Hanna-mummu pyysi isääni kaatamaan puita hakamäestä niin, että hän näki suoraan omasta ikkunastaan rukoushuoneen.

Rukoushuoneen rakentamattomalla tontilla pidettiin myös hartaustilaisuuksia. Me nuoret olimme mukana viemässä kalliolle (jossa ennen Kivisalons Hillevin kanssa leikittiin), pöytiä, tuoleja ja penkkejä. Kahvit keitettiin ja pullat leivottiin talkootyönä, ja tulot menivät rakennusrahaan. (PJ 2001 s. 9)”

Rakennustoimikuntaan valittiin johtokunnan lisäksi Erkki Metsänen, Pertti Kivisalo, Frans Rajala ja Aarne Honkaniemi. Rukoushuoneen tontilla pidettiin ensimmäiset talkoot, joissa oli mukana paikkakunnan nuoria miehiä. Miehet tasoittivat tonttia irrottaen ja räjäyttäen isompia kiviä.

Ennen talvisotaa varoja oli kertynyt jo 150 000 mk, josta Nokian seurakunnan avustuksen osuus oli 50 000 mk. Arkkitehti Jaakko Tähtinen kutsuttiin suunnittelemaan kirkkoa. Hän kävi rakennustoimikunnan kanssa tarkastamassa rakennuspaikkaa, jonka jälkeen laati ensimmäisen rukoushuoneen rakennussuunnitelman.

Vuonna 1939 syttynyt talvisota keskeytti hankkeen ja mutkisti suunnitelmia, sillä inflaatio vei osansa varoista. Alun perin kivistä suunniteltu talo oli muutettava pienemmäksi puutaloksi.

Sodankin aikana jatkettiin varojen keruuta. (KPP s. 306)

Sotien välissä sai valtion metsästä ostaa edullisesti puuta. Maatilan metsästä kaadettiin 400 järeätä runkoa. Puut kaatoi Aarne Antila ja Veikko Lepola ajoi ne telalle, josta ne vuonna 1941 ajettiin Virtasen sahalle sahattaviksi. Vasta vuonna 1945 pidettiin uudet talkoot sahatun rakennusaineen siirtämiseksi rukoushuoneen tontille. Kirjallisesti kutsuttiin hevos- ja jalkamiehiä talkoisiin. Talkookestityksestä vastasivat Järvenpään, Metsäsen ja Kivisalons emännät tyttärineen.

Vuonna 1946 aloitettiin Jokismaan-Pinsiön Nuorisokerhon apua käyttäen ohjelmalliset iltatilaisuudet varojen kartuttamiseksi ja hengellisen sanoman julistamiseksi. Ohjelmatoimikunnassa olivat Aila Alanen, Hilja Huiku ja Rauha Paavola. Toimikuntaan lisättiin vuonna 1947 K. Alavalkama ja Lauri Rauhala. Ravintolatoimikunnassa toimivat Ida Järvenpää, Lyydia Simo, Aino ja Aune Antila, Hilja Huiku ja Rauha Paavola.

Vuonna 1947 rakennustoimikunta antoi tonttimaan louhinnan ja tasauksen urakoitsijalle, jossa olivat muun muassa Eero Antinmaa, Pertti Pirttijärvi, Kalle Malin ja Jaakko Lod.

Tästä Juhani Kivisalo muistelee kuulemaansa tapausta, joka liikutti karskeja, sodan käyneitä miehiä: ”Räjäytykseen valmistauduttiin. Kaikki oli jo valmiina ja syytyslanka palamassa, kun ladatun kasan päälle lennähti pieni lintu. Katsojat seurasivat jännittyneinä, miten tässä käy. Juuri ennen panoksen räjähtämistä lintunen kaikkien helpotukseksi päätti lennähtää muualle!”

Rakennusmestari Sulo Ylisen laatimiin rukoushuoneen piirustuksiin muutokset teki maanviljelijä Erkki Metsänen. Hän laati myös rakennuslupa-anomuksen.

Rukoushuoneen hirsikehikon rakentamisen urakoi viisimiehin ryhmä, jota johti Toivo Käppi. Hän kuitenkin pyysi urakkasumman korottamista tai työmäärän vähentämistä, minkä viimemainitun johtokunta hyväksyikin. Seinien veiston ja rakennustelineiden poiston sitten suorittivat Tauno Keskinen, Jaakko Kangasniemi ja Niilo Valli.

[Sakari Villman muistelee: Pinsiön kirkon pitkä hirsi](#)

”Erkki Metsänen valvoi Pinsiön kirkon rakentamista, ja siitä on jäänyt mieleeni yksi hänen kertomansa tarina. Siihen aikaan maito lähetettiin meijeriin tonkilla. Erkki työnsi tonkat meidän luonamme olevalle maitolaiturille ja usein hän poikkesi juttusille, varsinkin sunnuntaiaamuisin, kun ei ollut muita kiireitä. Kerran hän purki harmiansa kirkon hirsityöstä.

Erkki oli valinnut isosta hirsikasasta pitkiä hirsiiä, jotka hän suunnitteli sijoitettaviksi alttariseinälle niin, ettei tarvitse tehdä jatkoksia. Ja niin aluksi tapahtuikin, ja alaosassa on kauniita ja tasaisia hirsiiä. Eräänä päivänä hänen täytyi kuitenkin lähteä Tampereelle jotakin asiaa hoitamaan. Silloin kaupunkimatkat tehtiin hevosella, ja siinä meni koko päivä ja pitkä sellainen. Sinä päivänä hän ei ehtinyt kirkolla käydä. Kun hän seuraavan kerran meni työmaalle, huomasi hän alttariseinällä hirressä jatkoksen. Ahkerat kirvesmiehet olivat veistäneet jo useita hirsikertoja eteenpäin. Erkki lähti hirsikasalle etsimään pitkiä puita, mutta ne olivat kaikki poissa. Ne oli kaikki pätkitty ja käytetty, ehkä akkunoiden väliin tai jonnekin muualle. Mitään ei ollut enää tehtävissä, ja hänen mielestensä kirvesmiesten valitsemat hirret eivät oikein ammattimiehen silmää hivelleet.

Pinsiön kirkossa mieleeni muistuu aina Erkin tarina ja ymmärrän varsin hyvin, että ammattimiehen silmään moinen jatkos ei hevin sopinut. Mutta ajan saatossa se on vain yksi yksityiskohta eikä varmasti häiritse sitä viehättävää tunnelmaa, mikä Pinsiön kirkossa vallitsee. (PJ 2001)”

Vesikaton valmistamiseen pidettiin talkoot kahtena iltapäivänä, ja vielä pidettiin talkoot puutavaran hankkimista varten. Talkoista vastasi Pertti Kivisalo. Talkootyönä vedätettiin vielä santaa, ja paikkakunnan nuoret kerholaiset keräsivät sammalia eristeiksi Keskinen ja Antilan metsistä.

[Helena Meskanen s. Metsänen: Muistoja Pinsiön kirkon alkutaipaleelta](#)

”Hämäläistä sitkeyttä ja kylän yhteishenkeä kuvaa, että vaikka vaikeuksia oli paljon, mm. kaksi sotaa ja valtava inflaatio, niin varsinaiset rakennustyöt aloitettiin kuitenkin sotien jälkeen vuonna 1947. Työt vesikattoon asti urakoi Koskisen veljesten kirvesmiesporukka, johon kuului neljä miestä. Kesä 1947 oli kotonani todella kiireistä aikaa. Isäni Erkki Metsänen oli paljon rukoushuoneen työmaalla ja kaikki neljä kirvesmiestä asuivat ja söivät Metsäsellä. Onneksi työmatka oli lyhyt.

Sitten syyskesällä 1947 oli vesikattotalkoot. Olin silloin 21-vuotias ja isäni mielestä tarpeeksi vanha kattotöihin, kun lappeella oli yhden henkilön vajuus. Olinhan minä päreitä ja pärekattoakin tehnyt, mutta en koskaan niin korkealla. Ja miehet vakuuttivat, ettei sieltä putoa, jos katsoo mihin astuu. Niin että tässä tuntee olevansa ihan kirkon katon tekijä!

Kesällä 1950 minut sitten ”alennettiin”. Olin mennyt naimisiin edellisenä kesänä, ja isäni ehdotti miehelleni ja minulle, että olisimme kesäloma-ajan vuonna 1950 opiskelujen välissä

Metsäsellä, kun rukoushuoneen työmaalla tarvittiin ”aputyömiehiä”. Niin meistä sitten tuli sammaleksperettejä. Mieheni väitti, että hän näkee sammalia täynnä olevia korvinkoppia unissaankin. Miehet kantoivat korvinkopilla sammalia sisään lämmöneristeeksi. Minä sain osakseni sammalten levittämisen. Eikä tyhjiä paikkoja saanut jäädä. Salin perällä nykyisen alttarin alla oli niin ahtaat paikat, että

sinne piti mennä vatsallaan. Minä olin unohtanut kultaisen ketjun kaulaani ja siellä se nyt sitten on alttarin alla. Ei sitä löytynyt, vaikka kuinka etsin. Ehkä sen paikka olikin siellä. (PJ 2001)”

Kun rakennukseen asennettiin vesikattoa, istui Ida Järvenpää tien toisella puolella saunarakennuksen tontilla katselemassa. Ja kertoman mukaan katseli hyvin pitkään ja hartain mielin.

Sakastin ja keittiön täytepohjan työt suorittivat Kauno Nyman ja Kalevi Lahti, ja huoneitten sisätyöt urakoi Toivo Käppi. Rakennuksen muuraustyöt suoritti Väinö Kujanpää Yrjö Vuorenmaan ollessa hänen apunaan. Erkki Metsäsen johdolla Tapio Kivisalo teki salin, kerhohuoneen, keittiön ja eteisen sisätyöt. Niihin ei ollut valmiita piirustuksia. Mutta työn edistyessä suunniteltiin muun muassa kirkkosalin penkit, alttaripöytä ja saarnatuoli, koska rakennusvaiheen aikana Nokian seurakunta lahjoitti omasta pääkirkostaan poistetun alttarikaiteen.

[Tapio Kivisalon osuus Pinsiön kirkon rakentamisessa: \(PJ 2001\)](#)

Kun runkotyöt oli tehty ja rukoushuone vesikatossa (kattotalkoot vuonna 1947) ja akkunoita peittivät laudat, niin seuraavaksi Erkki Metsänen sopi Tapio Kivisalon kanssa akkunoiden lasittamisesta ja kiinnittämisestä. Pokat oli tehty Myllykylässä Vienolan sahalla.

Akkunatyön piti olla ainoa urakka Kivisalon kohdalla. Työt jatkuivat kuitenkin uusin sopimuksin niin, että Tapio Kivisalo on tehnyt kaikki varsinaisen kirkko-osan sisätyöt.

”Sisätöihin liittyviä piirroksia en nähnyt missään vaiheessa,” kertoi Tapio Kivisalo. ”Metsäsellä oli selkeä kuva mielessään, millaiseksi kirkkosali tulisi,” hän jatkoi.

Erkki Metsänen oli hankkinut tarvikkeet, jotka höylättiin Sasin höyläämössä. Jos tarvikkeet tilaa, niin silloin on oltava jo tuntuva ote, mitä kirkkoon tulee. Ensin Kivisalo teki lattian, koolasi määrämittäisestä pyöreästä puusta vasaajan päälle. Välipohjan olivat aikaisemmin tehneet Kauno Nyman ja Kalevi Lahti. Puut oli tuotu Siperianvuoresta. Se oli työläs tehtävä verrattuna työhön ”kakkosnelosilla”. Mutta eivätpä lattiat narise vieläkään!

Työt eivät jatkuneet yhtenäisesti, oli puutetta aineista ja rahavaroista. Niinpä esimerkiksi tiivisteiksi kerättiin 30 kuutiometriä seinäsammalta pitkin Pinsiön alueen metsiä.

Metsäkulma kunnostautui siinä erityisesti! Kulmakunnan lapset keräsivät pärekopilla sammaleet Vuorenmaan metsästä, ja kuuden nuoren miehen yhteisomistamalla kuorma- autolla Heikki Vuorenmaa, yksi nuorista miehistä, ajoi lavalle kerätyt sammaleet kirkon rakennustyömaalle.

Seuraavaksi Tapio Kivisalolla oli edessä sisäkaton teko. Erään kerran Erkki Metsänen sanoi: ”Kirkkoon tehdään sitten saarnatuoli.” Naurahdin, kun en ollut mikään kaivertaja, mutta ennen lattioiden tekoa piti saarnatuolin kohdalle tehdä tukirakennelma. Permantoon sitten suunniteltiin yksi-yhteen -mallia, ja saarnatuoli valmistui.

Tahto Vienolan sahalta tulivat ovet valmiina. Heloituksen ja passauksen teki Tapio Kivisalo. Ovetkin saivat saman keltamulta-värnissa-tärpätti -pinnan kuin akkunat. Eivät nekään hilseile ja väri pitää.

Erityinen ”projekti” oli kirkon penkit. Niitä kokeiltiin ja mallitettiin, ensimmäinen koekappale ei miellyttänyt, päätyä muutettiin. Sellaisena Erkki Metsänen penkit sitten hyväksyi. Niin kirkkosalin kokonaisuus rakentui vähin erin työn edistyessä. Tapio Kivisalo teki kirkon sisätöitä kahden vuoden aikana.

Syyskuun 1. päivänä oli 78-vuotias Tapio Kivisalo Pinsiön kirkossa muistelemassa osuuttaan 50-vuotiaaseen kirkkoon:

”En ajatellut silloin kirkkona. Se oli rukoushuone työmaana, jossa piti tehdä vain akkunatyö. En ole ollut toista kirkkoa myöhemmin tekemässä. Kun tässä jossain vaiheessa piti arkkitehti Seppo Rihlaman ehdotuksesta korjausmuuttaa mm. saarnatuolia, en halunnut muuttaa mitään. Mitä harkittua ja ehjää korjaamaan.

Tuo kirkon teko oli kyllä näin pienen ja hajallaan sijaitsevan kylän aikaansaamana niin suuri yritys, että voi vain hämmästellä sen toteutumista: hirsikirkon rakentaminen jo sinänsä. Kun myöhemmin näin Suomen suurimman puukirkon, Kerimäen kirkon, siitä tuli valtava elämys!”

Inflaatio oli syönyt vanhat säästöt ja velkaa piti ottaa lisää, vaikka hartaus- ja kahvi-iltojakin oli vuonna 1949 yhteensä 27 kertaa muuan muassa Kotirannassa, Metsä-Honkalassa, Rauhaniemessä, Kaupilla, Vuorenmaassa, Viitamäessä, Akkasella ja Paavilaisella. Kuitenkin johtokunta yhdessä yleisen kokouksen kanssa päätti yksimielisesti lahjoittaa Pinsiön rukoushuoneen tontteineen ja velkoineen Nokian seurakunnalle. Lahjakirja ehtoineen on hyväksytty ja allekirjoitettu Nokialla marraskuun 8. päivänä 1950.

Kirkon käyttöönotto

Nokian Uutisissa oli keskiviikkona 13.12.1950 kattava selostus kirkon vihkimisestä (10.12.1950) otsikolla **”Pinsiön rukoushuone vihittiin viime sunnuntaina tarkoitukseensa”**.

Aikalaiset kertovat, että aivan viimeiseen asti rakennusta pidettiin rukoushuoneena, mutta läsnäolijoiden hämmästykseksi piispa E.G. Gulin vihkikin sen kirkoksi. Mukana olivat myös piispatar ja tuomiokapitulin notaari Martti Lehtosalo rouvineen, Nokian, Ylöjärven ja Hämeenkyrön papistoa sekä noin puoleensataan nouseva Nokian seurakunnallisessa elämässä mukana olevien kutsuvieraiden joukko. (PJ 2010 s. 46)

Alttaritaulun kirkkoon lahjoitti rovasti A. Wallenius ja krusifiksin rouva Hilja Långvik.

Pinsiön kirkosta tuli heti keskeinen kokoontumispaikka paitsi eri-ikäisille seurakuntalaisille myös monille yhdistyksille. Vuonna 1951 kirkolla kokoontui seurakunnan nuortenkerho, Jokimaan–Pinsiön Nuorisokerho tyttökerhoineen, oli kaksi talouskurssia sekä nuoriso-, lähetys- ja vanhustenjuhla. Seuraavana vuonna alkoi kokoontua pyhäkoulu ja JPNK:n tyttökerho järjesti juhlan, johon saapui sata henkeä.

Jokimaan–Pinsiön nuorisokerhon oli perustanut Lauri Rauhala ja viisikymmenluvulla sitä veti nuorisopastori Paavo Törmänen. Kerho toimi viikoittaisena opintopiirinä. Törmänen oli kyläläisten muistoissa ”kylän oma pappi”, joka oli monessa mukana. Kesät, talvet hän kulki pyörällä Nokialta Pinsiöön! Hän toimi Nokian seurakunnan nuorisopastorina vuosina 1947–1956 ja vieraili jossain vaiheessa myöhemmin Pinsiössä toimittamassa jumalanpalveluksen, jolloin veti kirkon ääriään myöten täyteen kirkkokansaa. (Juhani Kivisalon kertomaa.)

Muistoksi pinsiöläisille Paavo Törmänen teki runon Pinsiön kirkosta:

Kyläkirkko

Oma on kirkko, niin kuin on piennar,
jota jalkamme astuu.
Omaksi tunnemme sinut,
meillä on sinusta vastuu.

Vaatimaton oot, niin kuin on osa,
meille min elämä tarjoo,

verraten osaan niiden, joita
korkeimmat kirkot varjoo.

Sellaisena kuin antoi sinut
lahjana vanhempamme,
kotoinen kirkkomme,
aina sinua rakastamme!

Kiinnitä mielemme siihen, mi pysyy,
kun oomme multaa ja maata.
Taivaiset lahjat jo täällä
sielumme aarteiksi saata.

Paavo Törmänen vuonna 1955

Viisikymmenluvun puolivälissä kirkon kerhohuone, keittiö ja eteinen täyttyivät kangaspuista, kun kutomakurssilaiset kutoivat ryijyjä, raanuja, ikkunaverhoja. Vuonna 1957 vietettiin maatalousnaisten 20-vuotisjuhlaa, joka kokosi 180 henkeä. Tilaisuudessa luovutettiin kirkkoon vihkirijyksi Pirkkalan ryijy. Maatalousnaiset ovat lahjoittaneet myös alttaripöydän liinan, ehtoollis- ja kalkkiliinan, kerhohuoneen kahvipöydän liinat sekä maljakoita. (KPP s 307-308)

Pinsiön kirkossa on kokoontunut 50-luvun loppupuolella myös Nokian Eräveikkojen alainen Karhuvartio, se on toiminut monien vaalien äänestyspaikkana, ja Pinsiön puhelinkeskuskin on siellä toiminut puhelinliikenteen automatisointiin saakka. (KPP s. 309)

Kirkon vahtimestarin tehtävä kuului alkuaikoina puhelinkeskuksen hoitajille, joilla oli asunto kirkon tiloissa. Tiesalon perhe huolehti suntion töistä 1950-luvun alkupuolella ja Vanhalan perhe 1960-luvun puolelle. Kun puhelinkeskus automatisoitiin ja Kaija Vanhala jäi leskeksi, hän muutti paikkakunnalta. Suntion tehtävät siirtyivät Rauno Antinmaalle, joka hoiti niitä toukokuulle 1999. Vahtimestarin asunnosta tuli tällöin sakasti. (KPP s. 310)

Kaatuneitten muistotaulu

Vuonna 1989 maamiesseura keräsi sotien 1939–1944 aikana kaatuneiden pinsiöläisten nimet graniittiseksi muistotauluksi, joka paljastettiin kyseisenä vuonna. Nykyisin Puolustusvoimain tietokannoista saa tarkahkoja tietoja, joista tähän on otettu keskeisin pinsiöläisistä Suomen sodissa 1939–1944 kaatuneista:

Eino Alanen, s. 8.5.1911 kadonnut 6.7.1944: julistettu virallisesti kuolleeksi

Rauni Alanen, s. 18.2.1921 kaatui 27.3.1942

Yrjö Alanen, s. 27.6.1902 haavoittui 11.3. kuoli 18.KS 12.3.1940. Perheessä kolme lasta.

Antero Antila, s. 3.10.1922 haavoittui 31.8. kuoli 13. SotaS 1.9.1942

Aarne Antila, s. 28.4.1910 kaatui 11.8.1941

Erkki Antinmaa, s. 27.2.1923 kaatui 1.7.1944

Paavo Aura, s. 15.10.1913 kaatui 13.3.1940. Perheessä yksi lapsi.

Toivo Haajaranta, s. 31.7.1906 haavoittui 7.8. kuoli 8. SotaS 11.8.1941. Perheessä kolme lasta.

Markku Juusela, s. 19.4.1922 haavoittui ja kuoli A/39. KS 1.4.1942

Erkki Keskinen, s. 5.10.1925 kuoli 19. SotaS 13.9.1944

Onni Lahtinen, s. 6.11.1916 haavoittui ja kuoli A/39. KS 14.10.1943

Urpo Laine, s. 25.6.1910 kuoli 3.3.1940

Kurt Lauris, s. 31.10.1916 kuolinaika 12.2.1940
Olavi Lepola, s. 21.12.1915 kaatui 19.8.1941 vastaviihittynä aviomiehenä.
Aarne Leppikangas, s. 18.6.1917 kaatui 3.3.1940. Perheessä kolme lasta.
Pentti Neuvonen, s. 18.8.1917 haavoittui 23.7. kuoli 19. KS 31.7.1941. Perheessä yksi lapsi.
Niilo Ojala, s. 29.3.1917 kaatui 26.1.1940
Viljo Ojala, s. 31.3.1907 kaatui 21.8.1941
Viljo Oksi, s. 21.1.1914 kaatui 4.8.1941. Perheessä ei lapsia.
Kalle Perkiö, s. 14.2.1913 kaatui 2.3.1940
Arvi Riekkola, s. 22.2.1920 kaatui 3.9.1941
Kalle Rättäri, s. 12.4.1904 kaatui 26.7.1941. Perheessä yksi lapsi.
Olavi Santala, s. 8.6.1925 kaatui 10.6.1944
Väinö Toivasjärvi, s. 17.2.1910 kuoli matkalla KS:aan 22.6.1944. Perheessä yksi lapsi.

Myöhemmin maamiesseura täydensi taulua uusilla tiedoilla:

Viljo Alanen, s. 22.6.1921 kaatui 12.6.1944
Reino Heikkilä, s. 16.2.1917 kuoli 4.7.1943
Toivo Kivisalo, s. 31.1.1946 kuoli 3.1.1946 rintamalla saamaansa tuberkuloosiin
Sulo Ojaniemi, s. 6.5.1914 kuoli 19. KS 1.8.1941
Valtteri Ojaniemi, s. 20.3.1921 kaatui 28.11.1941
Tauno Pikku-Pyhältö (Pyhältö), s. 31.3.1911 kuoli 22.6.1943
Eero Ylipentti, s. 13.6.1913 kadonnut Omeliassa 29.6.1941, julistettu virallisesti kuolleeksi
Elma Turunen, s. 11.3.1910 kuoli 7.6.1947 parantolassa rintamalla lottatöiden aikana saamaansa keuhkotautiin.

(KPP s. 363-370)

Kirkon tulipalo

Sähkölämmitys kirkkoon oli saatu vuonna 1975. Ennen Pinsiön kirkon 40-vuotisjuhlaa toteutettiin arkkitehti Rihlaman suunnitelman pohjalta säilyttävä korjaus. 50-vuotisjuhlaa vuonna 2000 ei päästy toteuttamaan. Kirkossa syttyi sähkölaitevian aiheuttama tulipalon alku, joka onneksi saatiin nopeasti sammutettua. Kirkko oli kuitenkin korjauksen vuoksi kiinni puolisen vuotta, sen aikana uusittiin myös keittiö ja rakennettiin kaivatut saniteettitilat sisälle.

Kirkko palaa...

Myöhäisiltä lokakuinen,
sataa, tuulee,
ikkunan takana pimeys,
sisällä valoissa outoja häiriöitä.
Ehkä tunnin kuluttua
soi puhelin, jossa ilmoitetaan,
-”kirkko palaa”!

Ensihetken kauhu tyrmää,
kunnes jostain iskee kipinä:
toimintaan!
Toiset kiiruhtavat paikalle,
jään yksin lohduttomaan

epätietoisuuteen.
Sammutan valot ja katson
vainion ja metsikön yli
milloin savu ja liekit erottuvat.

Rukoilenkin, vaikka uskoni on
heikko,
en usko minkään pelastuksen
ehtivät riittävän ajoissa.
Mielessäni näen jo huomispäivän
savuavat rauniot,
hiiltyneet hirsien jäänteet
ja mustuneet savupiiput.

*

Ihme:
pelastus tuli viimeisillä hetkillä,
ja vähäiset palon jäljet.
Esivanhempien ja meidänkin
tahdonvoimalla nousseessa
pyhäkössä
voi taas hiljentyä,
kiittää ja kuunnella sanaa...

Hillevi Antila (PJ 2001 s. 19)

Kirkon käyttöönottojuhlaa vietettiin 3.6.2001. Jumalanpalveluksen toimittivat Hämeenkyrön kirkkoherra Sakari Virtanen, lääninrovasti Juhani Husa Pirkkalasta ja Nokian vs. kirkkoherra Lauri Hirvonen.

Muistopurje 2002

Jari Antila Pinsiön Joulussa 2002:

”Pinsiö-Seura tilasi minulta muistokiven, joka myös sisältäisi kyläkirkolle sopivan näkemyksen taiteesta. Ensimmäisenä ajattelin kirkon arkkitehtuuria ja sitä traagista tapahtumaa, jonka kirkko joutui kokemaan tulipalon uhatessa. Tulipalosta syntyi idea hiilletystä puurististä. Mustanpuhuva hiiliristi muistuttaa uusia sukupolvia tulipalosta, joka oli vähällä tuhota kyläkirkon.

Ristin takana on taottu kuparilevy, joka on purjeen muotoinen. Purjeen etureuna on samassa kulmassa kirkon kattokulman kanssa. Purje ja purjehdus ovat hyvin verrattavissa ihmisen elämään. Kun ilma on tyyni, on purjehdus helppoa ja turvallista. Kun taas myrskyää ja sää on pimeä, pitää olla jotain mihin luottaa. Purjehduksessa se on majakan valo, valo ohjaa turvallisesti ohi karikon. Myös elämän purjehduksessa on hyvä olla majakan valo. Niin tyynellä kuin myrskylläkin ylhäältä tuleva apu ohjaa majakan valon lailla oikealle reitille.

Näillä ajatuksilla on luotu teos Pinsiön kirkon pihaan kunnioittaen kirkon 50-vuotista taivalta.”

Kirkon kello 2011, Tapulipiiri

Outi Välimaa-Mustalahti:

”Vuonna 2011 Pinsiön kirkkoon oli saatu kello useamman vuoden yhteistoiminnan tuloksena. Merkittävintä apua varojen keräämisessä on antanut naisten Tapulipiiri vuodesta 2006 lähtien ja kyläläisiltä on saatu huomattaviakin lahjoituksia. (PJ 2013 s. 69)”

”Kautta tyynen, vienon yön, päältä kirkkaan tähtivyön riemun ääni kajahtaa, suuret, pienet herättää...”

Pinsiön Tapulipiiri

Entisajan emännälle kädentaidot olivat itsestäänselvyys, perhe ja koti tarvitsivat vaatteensa – lämmikettä, ja sitten sitä kaunista turhuutta, kuten kirjutut pannumyssyt tai aluspaidan virkkaamalla valmistetut napit. Neiti-ihmiselle käsityöt olivat yksi harvoista ”säällisistä” tulonlähteistä.

Me täällä ja tänään olemme etuoikeutettuja, kun käsityöt ovat suosittu harrastus. Saamme tehdä mitä osaamme ja lahjoittaa hyvään tarkoitukseen.

Vuonna 2006 Pinsiön kirkossa alkoi kokoontua peittoipiiri. Neulottiin Äiti Teresan peittoja, köyhien maiden kaduilla majailevien lämmikkeiksi. Virkattiin ja neulottiin myös syto-myssyjä syöpäsairaille ja vauvanuttuja Etiopian vastasyntyneille. Piiriläiset saivat myös lankalahjoituksia.

Kodikkaan, talkoilla rakennetun kirkkomme 60-vuotisjuhla alkoi lähestyä. Pertti Lehtisen mielessä virisi kaipuu saada kirkollemme kello, joka ilmoittaisi kyläläisille jumalanpalvelukset ja juhlat. Kirkollamme kokoontuvasta peittopiiristä tuli Tapulipiiri, joka alkoi valmistaa erilaisia käsitöitä myytäväksi kirkonkellohankkeemme hyväksi.

Piirimme jatkaa virkkaamista ja värkkäämistä, iloisen rupattelun ohessa, edelleen viikoittain, ja uusia taitavia tai harjoitusta kaipaavia käsiä otetaan mielellään mukaan. Piirin nimi säilyy jatkossakin, vaikka nyt meillä on jo kello! Siinä se seisoo, kiitos lahjoittajien ja ”villasukan kuluttajien”, kirkkomme eteisessä, kera kylkeensä taotun viestin: ”Kuule minun rukoukseni. (Psalmi 28:2)”

Kellon sävelin saattelimme piiriläisemme Irma Alasen taivasmatkalle, ja sen jälkeen kelloa on soitettu tervetuloitovotuksena kuukausittaiseen messunviettoon.

Tapulikin kellolle on tulossa, kunhan rakennuspuut saadaan rakennusvalmiiseen muotoon, kaadettua, sahattua ja kuivamaan ja vihdoinkin tapuli rakennettua.

Odotamme, että saamme kuulla kirkonmäeltä, miten kello soi Jumalan suuremmaksi kunniaksi ja kantaa kuuluville yhteisen huokauksemme: **”Kuule minun rukoukseni.”**

Säveltäjä, dir.mus. Pentti Tynkkynen on laatinut Pinsiön kirkon kellolle omat soitto-ohjeet. Ohje sisältää soitto-ohjeet seuraaviin tilanteisiin: jumalanpalvelukseen kutsu- ja päätösoitot (15 min ja 5 min ennen jumalanpalveluksen alkua sekä heti palveluksen päätyttyä), pääsiäisjumalanpalveluksen soitto, sielunkellot, saatto haudalle, iltakellot ja hääkellot. Yleisohjeeksi on kirjoitettu: ”Soitetaan hartaudella”. (PJ 2012?)

Kellotapulin rakentaminen 2013

Pinsiön Joulussa 2013:

Jossakin vaiheessa tulivat tapulin piirustukset ihmeteltäväksi kirkon eteisen seinään. Ne on piirtänyt ja suunnitellut Timo Jokinen. Kiinteistöpäällikön vaihtuessa työtä valvoi Pasi Silanterä. Rakennekuvat suunnitteli Kari Kellokoski.

Tapulin puumateriaaliksi haluttiin lehtikuusi, ja UPM lahjoitti sen. Suuret lehtikuuset kaatoi Veli-Matti Alanen Pinsiöntien varrelta. Pylväät sahattiin Lempäälässä Tuomo Tappuran sahalla ja lehtipuupiiruja saatiin Pekkanen kartanosta. Metallitöiden osuus tuli Pajatyö Keskiseltä. Paikan raivasivat Risto Selin ja Erkki Asmala. Rauno Halonen kaivoi perustukset. Laudoituksessa ja raudoituksessa olivat Hannu Mäkelä ja Jari Vuorenmaa sekä Into Mustalahti, Markus Alanen ja Marko Satokangas. Lisäksi oli muita henkilöitä tilapäisesti talkoissa.

13.10.2013 oltiin jo niin pitkällä, että talkoita jatkoivat pylväitä pystyttäen Antti Alanen, Veli-Matti Alanen, Kari Jokinen ja rakennusmiehet Jari Vuorenmaa ja Hannu Mäkelä.

Priimusmoottori Pertti Lehtinen totesi, että II adventtina kaiken pitäisi olla valmista! (PJ 2013 s. 69)

Kellotapulin vihkiäisjumalanpalvelus oli sunnuntaina 8.12.2013. Kellotapulin vihkimisen toimitti kirkkoherra Lauri Salminen. Tilaisuudessa Pinsiön mieskuoro esitti Pentti Tynkkysen säveltämän ja sanoittaman Oodin Pinsiön kirkkonekelle.

Alttaritaulu 2020

Usko, toivo, rakkaus

Vuonna 2017 kyläläinen Marjo Aitola alkoi haaveilla uudesta alttaritaulusta Pinsiön kirkkoon. Ajatus lähti liikkeelle siitä, kun pinsiöläinen taiteilija Osmo Rauhala oli maalannut Toivo-nimisen alttaritaulun Nokialle Pitkänniemen sairaalaan (1996) ja Tyrvään Pyhän Olavin kirkkoon alttarialueen ja saarnastuolin maalaukset (2009). Korsoon valmistui 2005 Suomen ensimmäinen videotaidealttaritaulu Alussa oli Sana. Aitola lähestyi taiteilijaa tiedustellen asiaa, vaikkei teoksen rahoituksesta ollut tietoaakaan.

Osmo Rauhala innostui ajatuksesta ja vieläpä ehdotti teosta rahoitettavaksi talkootyöllä. Nokian seurakunta näytti vihreää valoa hankkeelle ja Pinsiö-Seura lähti mukaan projektiin organisoimalla talkoita Jokismaan koulun kunnostukseen. Osmo Rauhala oli ostanut kotoaukeallaan sijaitsevan vanhan koulurakennuksen itselleen ateljeekäyttöön. Pinsiöläisiä on osallistunut lähinnä koulun ulkoverhouksen kunnostamiseen ja talkootyöt jatkuvat vielä. Alttaritaulusta on puolet rahoitettu näillä talkootöillä. Alttaritaulusta puolet jää Osmo Rauhalan omistukseen. Rauhala ja Pinsiö-Seura osoittavat taulun kodiksi Pinsiön kirkon niin pitkäksi aikaa, kuin kirkkorakennus pystyy tarjoamaan teokselle hyvät säilytysolosuhteet ja on seurakunnan käytössä. Rauhala antaa samalla Pinsiön kirkkoon teoksen Maidon synty, joka syntyi taitelijan hahmotellessa Pinsiön kirkkoon sopivaa värimaailmaa. (Marjo Aitolan juhlapuheesta 16.2.2020)

Pinsiö-Seurasta talkoita oli organisoimassa ja suurelta määrin toteuttamassa Veli-Matti Alanen, kirkon alkuvaiheissa tärkeän keskushenkilön Ida Järvenpään tyttärentyttären poika. Tämä on esimerkki, miten sukupolvien ketju on toteutunut pinsiöläisille rakkaan kirkon vaiheissa. Samalla tavoin monet muutkin pinsiöläiset suvut ovat ketjussa mukana.

Alttaritaulu siunattiin käyttöön 16.2.2020 juhlamessussa, jonka toimitti kirkkoherra Lauri Salminen, kanttorina Minna Viinikainen. Messun jälkeen Marjo Aitola juhlapuheessaan toi esiin mm. suhteensa Pinsiön kirkkoon ja Rauhalan taiteeseen. Ennen Pinsiö-Seuran tarjoilemia kahveja taiteilija Osmo Rauhala kertoi kirkkoon sijoitettujen teostensa taustoista.

Osmo Rauhala - Pinsiön kirkon maalaukset 16.2.2020

Alttaritaulu: "Usko, toivo, rakkaus", öljy 2020 150 x 250 cm

"Teoksessa on kyse perusarvoista. Se valmistui aikana, jolloin varsin monella näyttää olevan vaikea hahmottaa mihin uskoa.

Vuosituhanen vaihteessa luotettiin internetin ja kännykkäkameroiden vapauttavan maailman valheista ja diktatuureista. CNN ilmestyi paikalle hetkessä raportoimaan asioista reaaliajassa. Ihmisoikeuksien polkeminen tulisi entistä vaikeammaksi ja kun maailman viimeisetkin miljardit asukkaat pääsisivät netin kautta käsiksi tietoon ja koulutukseen, globaalit ongelmat ratkaistaisiin nopeasti.

Mutta toisin kävi. Vanhojen valheiden tilalle tuli uusia siinä määrin, että koulutettu ja kriittinenkin tiedon käyttäjä on hämmennyksissään mikä tieto on validia, ja mikä ei.

Tässä tilanteessa tarvitaan moraalista selkärankaa, totuudellista, uskoa, toivoa ja rakkautta."

(Osmo Rauhala)

"Maidon synty" öljy 2020 110 x 60 cm

"Teos on väriluonnos alttaritaululle Pinsiön kirkkoon. Se onnistui siinä määrin hyvin, että päätin sijoittaa sen samaan kirkkotilaan alttaritaulun kanssa.

Teema on Pyhän Olavin kirkon Luomiskertomus -sarjasta, Kuudes päivä – Maidon synty -teoksen pohjalta.

Vanhan testamentin luomiskertomus on mielenkiintoinen, koska sen rakenne vastaa pitkälti modernin tieteen käsitystä maailman ja elämän synnystä. Molemmissa esiintyy alussa pimeys, joka muuttuu valoksi. Alkuräjhdys loi valon ja ajan. Myös elämän kehitysjärjestys on sama, elämä syntyi vedessä, ensin kalat, sitten matelijat ja linnut, lopulta nisäkkäät ja ihminen (kuudes päivä).

Ehkä kinastelun siitä voiko maailman luoda seitsemässä päivässä vai ei, sijaan voitaisiin ihmetellä, miten yksi luomistarina tuhansien joukosta ainoana vastaa näinkin hyvin tieteellistä selitystä? Ja jos se vielä mahtuisi tilastolliseen sattumaan, miten on mahdollista, että juuri siitä tuli maailman valtauskonto.

Paikallisesti Maidon synty -teos voi muistuttaa isosta rakennemuutoksesta. Kun synnyin, kylässä oli 40–50 tilaa, joissa maitolehmiä. Nyt kun teos syntyi, maitotiloja kylällä on tiedossani ainoastaan 1. Vajaassa ihmisiässä, kylän koko elinkeinorakenne on vaihtunut maataloudesta kirjoon yrittäjyyttä ja työssäkäyntiä."

(Osmo Rauhala)

Lähteet:

Kolmen pitäjän Pinsiö, toimittaneet Salme Turunen-Tuulos, Liisa Virtanen, Hanna Salminen 2009 (viittaus KPP)

Pinsiön Joulu -lehdet (viittaus PJ)